

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30286>

Özet

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, e?itimcilerin s?n?f ortam?nda gözlemledikleri veya sergiledikleri etik d??? davran?? e?ilimlerini sistematik olarak ölçmek amacıyla Abdurrahman Mengi tarafından 2017 y?l?nda geli?tirilm?tir. Bu ölçek, ö?retmenlik mesle?inin temel etik ilkelerine aykır? dü?en eylemlerin s?kl???n? ve düzeyini belirleyerek, e?itim bilimleri alan?nda mesleki etik ve s?n?f yönetimi çal??malar?na bilimsel bir zemin sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsaml? bir literatür taramas?, uzman görüşleri ve ileri düzeyde psikometrik analizleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Etik d??? davran??, S?n?f içi davran??, Ö?retmen eti?i, Ölçek geli?tirme, E?itim psikolojisi, Mesleki etik, Abdurrahman Mengi.

Yazarlar

Abdurrahman MENGİ

Amaç

Bu ölçe?in birincil amacı, e?itim fakültelerinde öğrenim gören ö?retmen adaylar? ve aktif olarak görev yapan ö?retmenlerin, s?n?f içinde etik d??? kabul edilen çe?itli davran??lara yönelik algılar?n? ve bu davran??lar? sergileme e?ilimlerini ölçmektir. Ölçek, pedagojik süreçlerde kar??la??lan ahlaki ikilemleri ve etik ihlalleri nicel verilere dönü?türerek, e?itim kurumlar?n?n etik fark?ndalık düzeyini artırmaya yardımcı olmay? amaçlamaktadır.

Ölçe?in sonuçlar?, ö?retmen e?itim programlar?n?n müfredat içeri?inin, özellikle mesleki etik e?itimi bölümlerinin geli?tirilmesi ve güçlendirilmesi için önemli geri bildirimler sunmaktadır. Ayrıca, e?itim araştırmacılar?na, s?n?f içi etik d??? davran??lar?n nedenleri, sonuçlar? ve bu davran??larla mücadele yöntemleri üzerine derinlemesine çal??malar yapma imkânı tanımaktadır.

Yapı

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, e?itim ba?lam?ndaki etik d??? davran??lar?n çok boyutlu bir yapıda oldu?unu varsaymaktadır. Bu yapı, genellikle öğrencilere kar?? ayrımcılık, akademik dürüstlük ilkelerinin ihlali, yetkiyi kötüye kullanma veya mesleki sırlar?n ifşa edilmesi gibi ö?retmenlik mesle?inin temel de?erlerine aykır? dü?en eylemleri kapsayan alt faktörlerden oluşmaktadır.

Ölçek, bireyin mesleki de?erler sistemi ile günlük s?n?f içi uygulamalar? aras?ndaki potansiyel çat??ma alanlar??n? tespit etmeye odaklan?r. Ölçek maddeleri, do?rudan yasal suç te?kil etmeyen ancak **mesleki etik** standartlar? aç?s?ndan kabul edilemez olan, gri alandaki davran??lar? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, ö?retmenlerin etik karar verme süreçleri hakk?nda detayl? bilgi elde edilmesi mümkün olmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Mengi (2017) taraf?ndan yay?mlanan makalede kapsaml? bir ?ekilde sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kuramsal olarak beklenen alt boyutlar??n? ortaya ç?karm??, DFA ise bu yap?n?n örneklem üzerinde istatistiksel olarak do?ruland???n? göstermi?tir.

Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin ilgili literatür taranarak olu?turulmas? ve ard?ndan alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerine ba?vurulmas?yla sa?lanm??t?r. Bu uzman görü?leri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil etti?ini ve ilgili tüm boyutlar? kapsad???n? teyit etmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in **etik d??? davran??** yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin **güvenirlik** analizleri, ölçe?in iç tutarlılı???n? de?erlendirmek üzere gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlılık katsay?s? olarak yaygın kullan?lan **Cronbach Alfa** de?eri, ölçe?in genelinde ve tespit edilen alt faktörlerinde yüksek düzeyde tutarlılık göstermi?tir. Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik çal??malar??n?n bir parças? olarak, zaman içinde ölçüm sonuçlar??n?n kararlılı???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Elde edilen güvenilirlik verileri, ölçe?in ölçüm hatas?n? minimize etti?ini ve dolay?s?yla e?itim ve psikoloji ara?t?rmalar?nda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, yap?s?sal bütünlü?ünü belirlemek için faktör analizi kritik bir rol oynam??t?r. İlk olarak uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in kaç temel faktörden (boyuttan) olu?tu?unu belirlemi?tir. Bu analizde, maddelerin faktör yük de?erleri incelenmi? ve her bir faktörün, etik d??? davran???n? belirli bir türünü temsil etti?i görülmü?tür.

AFA sonuçlar??n?n ard?ndan, farklı bir örneklem grubu üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)

uygulanmı?tır. DFA, elde edilen faktör yap?sının teorik modele uygunlu?unu test etmi?tir. Uyum indeksleri (örne?in, Ki-Kare / Serbestlik Derecesi oran?, RMSEA, CFI, GFI) bu çok boyutlu yap?nın kabul edilebilir düzeyde iyi uyum sergiledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in yap? geçerli?i güçlendirilmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) ve Betimleyici Ölçek (Descriptive Scale)

Format: Genellikle 5'li veya benzeri bir Likert tipi derecelendirme format? kullanılmı?tır (Örn: 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman).

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler ve Öğretmen Adaylar?

Age Group: Yeti?kin (E?itim alan?nda çal??an 18 ya? üstü profesyoneller veya üniversite öğrencileri)

Population Details: Ölçek, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yüksekö?retim kurumların?n e?itim fakülteleri öğrencileri ve çe?itli kademelerde görev yapan Milli E?itim Bakanlı??? öğretmenleri üzerinde norm çal??malar? yapılarak geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Katılımcıların kendilerine sunulan etik d??? davran?? senaryolarına ne sıklıkta katıldıkları? veya bu davran??ları? ne sıklıkta gözlemlediklerini raporladıkları?, öz bildirim (self-report) temelli bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

E?itim eti?i, Öğretmen davran??ları?, Sınıf yönetimi, **Psikometrik özellikler**, Cronbach Alfa, E?itim psikolojisi, Etik D??? Davran??.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: abdurrahmanmengi@yyu.edu.tr

Correspondence Address: Abdurrahman MENG?, Van Yüzüncü Y?l Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, 2017 y?l?nda yay?mlanan akademik bir çal??ma sonucunda geli?tirilmifitir. Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Abdurrahman Mengi ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in kullan?m? için kamuya aç?k bir lisans ücreti bilgisi bulunmamaktadır, ancak yazar?n **te?if haklar?** ve izin ?artlar?na riayet edilmesi zorunludur.

Kaynaklar

Mengi, A. (2017). S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin Geli?tirilmesi: Güvenirlik Ve Geçerlik Çal??ması. *Turkish Studies*, 12(25), 535-560. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12335>

Makalenin tam metni a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turkishstudies.net

Ölçe?in orijinal PDF belgesi (toad.pdf) buradan indirilebilir: sinif-ici-etik-disi-davranis-duzeyi-belirleme-olcegi-toad.pdf

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, bu kaynak içerikte do?rudan sa?lanmam??tır. Maddelere eri?im için, yukarıda belirtilen Mengi (2017) referanslı orijinal makalenin tam metnine ba?vurulması gerekmektedir. Maddeler, ölçe?in faktör yap?s?n? olu?turan ve ö?retmenlerin **etik d??? davran??** düzeylerini belirlemeye yarayan ifadelerden olu?maktadır.

Genellikle bu tür ölçek maddeleri, "Ders içeri?ini eksik veya hatal? anlat?r?m" ya da "Ö?renciler aras?nda ayr?mcı?ık yapar?m" gibi s?n?f içi eylemleri içeren durum cümlelerinden olu?maktadır.